

MASARYKOVA UNIVERZITA
FAKULTA INFORMATIKY

PV070 – Digitální knihovny

RA21: Resource Access for the 21st Century

URL: <https://ra21.org/>

Obsah

1.	Základní údaje.....	3
2.	Ra21: Resource Access for the 21 st Century.....	4
	2.1 International Association of Scientific, Technical, and Medical Publishers.....	4
	2.2 National Information Standards Organization	4
3.	Aktuální stav.....	5
	3.1 Představa o fungování RA21	5
	3.2 Cíl projektu	5
4.	Pilotní programy.....	6
	4.1 Privacy Preserving Persistent WAYF Pilot (P3W).....	6
	4.2 WAYF Cloud Pilot.....	6
	4.3 RA21 Corporate Pilot.....	7
	4.4 RA21 Hospital/Clinical Access Working Group	7
5.	Zhodnocení projektu.....	7
6.	Zdroje	8
7.	Metadata v DC.....	8

1. Základní údaje

Název projektu: Ra21: Resource Access for the 21st Century

Nositel: Julia Wallace

URL: <https://ra21.org/>

2. Ra21: Resource Access for the 21st Century

RA21 je společná iniciativa *International Association of Scientific, Technical, and Medical Publishers* (STM) a *National Information Standards Organization* (NISO) zaměřená na optimalizaci přístupových protokolů mezi klíčovými skupinami (vydavatelé, knihovny, univerzity, prodejci a provozovateli federací identit). Cílem je zjednodušit oprávněnou uživatelskou cestu k vědeckému obsahu na všech platformách. Projektu RA21 se účastní celosvětově nejvýznamnější poskytovatelé služeb pro knihovny jako *Elsevier, ProQuest, EBSCO, Wiley, Springer Nature, IEEE, OCLC*, dále zástupci akademických federací identit a významných univerzit

2.1 International Association of Scientific, Technical, and Medical Publishers

STM je mezinárodní sdružení organizované a provozované ve prospěch odborných, vědeckých, technických, lékařských a odborných vydavatelů. Má více než 150 členů ve 21 zemích, kteří každý rok společně publikují téměř 66 % všech časopisů a desítky tisíc monografií a referenčních prací. Mezi členy STM patří učené společnosti, univerzitní vydavatelství, odběratelé a vydavatelé otevřeného přístupu.

Asociace se podílí na vývoji protokolů o identifikaci informací a elektronických systémech správy autorských práv. Jejím cílem je pomáhat vydavatelům a jejich autorům ve své činnosti při zveřejňování výsledků výzkumů v oblasti vědy, techniky a medicíny. Dále pomáhá národním a mezinárodním organizacím a komunikačním odvětvím, které se zabývají zlepšováním šíření, uchovávání a získávání vědeckých, technických a lékařských informací v digitálním prostředí. Pro uskutečnění těchto cílů STM spolupracuje s *International Publishers Association* (IPA), národními sdruženími vydavatelů a dalšími relevantními vládními organizacemi.

2.2 National Information Standards Organization

NISO je americká nezisková organizace, jejíž prací je vyvíjení, spravování a vydávání technických norem týkajících se publikování, bibliografie, knihovnictví a je určená k zastupování zájmů USA v *International Organization for Standardization's Technical Committee 46*. Normy schválené organizací NISO vydává společnost *American National Standards Institute* (ANSI) a na rozdíl od většiny standardů ANSI jsou všechny standardy NISO volně dostupné na jejich webových stránkách.

3. Aktuální stav

Projekt je v současné době stále v pilotní fázi. Zatím se zkoumají potenciální alternativy k autentizaci pomocí IP adres a pracuje se na rozpořívání testování alternativ mezi partnery výzkumu, zákazníky, prodejci a vydavateli. Po dokončení pilotních studií nastane fáze testování uživatelů, poté bude RA21 tvořit doporučené standardy. Pokud výsledky budou úspěšné, bude potřeba, aby takhle doporučení přijaly tisíce vydavatelů, zavedly tisíce knihoven a používaly milióny uživatelů. Implementace bude trvat několik let. Momentálně se očekává, že jakmile budou hotové standardy, jejich ladění a zlepšování bude trvat rok až rok a půl a pak pět až deset let bude trvat plné zavedení.

3.1 Představa o fungování RA21

Zatím všechny dokončené pilotní studie navrhují, aby se projekt řídil federovaným autentizačním modelem, ve kterém je ověřování uživatelů v kompetenci jejich instituce. Potvrzení o ověření uživatele by se poté předalo vydavateli pomocí bezpečnostního protokolu, jako je například *Security Assertion Markup Language* (SAML). Tenhle model ponechává volbu, jak ověřit uživatele, na každé instituci. Někteří mohou používat své centralizované univerzitní adresáře, jiní mohou využívat databáze uživatelů knihovny.

V podstatě se vytvoří jeden token, který poskytovateli říká, že má tato osoba oprávněný přístup. Instituce může s tímto tokenem předat tolik informací, kolik uzná za vhodné (s přihlédnutím k ověřenému doporučení, které bude v rámci projektu vydané).

3.2 Cíl projektu

Cílem projektu RA21 je připravit pilotně ověřená doporučení pro zlepšení, zjednodušení a zpřehlednění federované autentizace pro uživatele knihoven napříč poskytovateli služeb (SP). RA21 se snaží prozkoumat potenciální alternativy autentizace založené na identifikaci pomocí IP adres pro získání přístupu k vědeckým informačním zdrojům a rozvíjet osvědčené postupy týkající se implementace těchto alternativ.

Pro poskytovatele iniciativa slibuje individualizovaný a diferencovaný přístup pro lepší podávání zpráv řídicím orgánům a klientům, možnost nabídnutí personalizované služby pro urychlení porozumění a zajištění integrity obsahu na institucionálních a komerčních platformách.

4. Pilotní programy

Cílem je využití těchto programů k testování různých alternativ a následné doporučení nejvhodnějšího řešení. Piloty pracují s různými nástroji pro testování možných osvědčených postupů – projekt se tedy netýká vytváření softwarových nástrojů, nebo doporučování konkrétních produktů. Nejedná se také o vytváření obchodních modelů nebo poskytování právního poradenství v oblasti ochrany soukromí.

Projekty se řídí federovaným autentizačním modelem, ve kterém instituce zpracovává ověření uživatelů, které je potom předáno poskytovateli pomocí bezpečnostního protokolu (v tomhle případě pomocí SAML). RA21 má aktuálně tři hotové a jednu stále probíhající pilotní studii.

4.1 Privacy Preserving Persistent WAYF Pilot (P3W)

První pilotní studie ověřovala používání federovaných autentizačních technologií založených na SAML. Tyhle technologie měly zajistit bezproblémový přístup k vědeckým zdrojům pro oprávněné uživatele v zúčastněných institucích. Studie se snažila ukázat, jak mohou být institucionální přihlašovací údaje využívány.

P3W se zaměřilo na přístup ke zdrojům oprávněnými uživateli, kteří používají stolní nebo mobilní zařízení v síti kampusů i mimo ně. Jedním z cílů bylo zlepšit stávající procesy zjišťování poskytovatele identit (IdP) přidáním „WAYF nápověd“ (např. e-mailová doména), ale i vylepšení stávajícího IdP vytvořením sdílené vyhledávací služby, která využívá informace prohlížeče a sdílená metadata. Studie byla ukončena v červenci 2018.

4.2 WAYF Cloud Pilot

Druhá studie se snažila ověřit používání cloudové služby pro usnadnění výměny dat mezi platformami vydavatelů za účelem zjednodušení zjišťování IdP a přihlášení uživatele. Studie využívá akademické autentizační systémy pro přístup uživatelů k platformám vydavatelů a demonstruje, jak může výměna informací mezi platformami vydavatelů omezit opakování se uživatelských akcí u vydavatelů a poskytnout stejný typ bezproblémového přístupu k vědeckým zdrojům, které poskytuje dnešní ověřování IP adres. Konečným cílem bylo prokázat bezproblémovou zkušenost uživatelů, kteří mají přístup ke zdrojům vydavatelů napříč platformami. Studie byla ukončena v červenci 2018.

4.3 RA21 Corporate Pilot

Třetí pilot se snažil ověřit používání technologií federované autentizace založené na SAML, aby zajistila bezproblémový přístup k vědeckým zdrojům pro oprávněné uživatele u společností P-D-R (*Pharma-Documentation-Ring*). Cílem bylo zaměřit se na přístup vydavatelů ke zdrojům oprávněnými uživateli, kteří používají stolní nebo mobilní zařízení mimo firemní síť. Tato pilotní studie zahrnovala pět účastníků z P-D-R společností a čtyři ze STM vydavatelů. Projekt měl ukázat, jak může být využito firemních přihlašovacích údajů společnosti P-D-R tak, aby poskytovaly stejný typ bezproblémového přístupu k vědeckým zdrojům, které poskytuje dnešní ověřování IP adres. Studie byla dokončena v září 2018.

4.4 RA21 Hospital/Clinical Access Working Group

Zde je základním cílem zjišťování, identifikace a definování případů/problémů s používáním licencovaných zdrojů v rámci nemocnice/zdravotnického systému. Bez ohledu na typ uživatele (student, internista, doktor, ...) se projekt zaměřuje na přístup ke zdrojům digitální nemocniční knihovny (databáze, knihy, časopisy, multimédia). Ukončení testování je očekáváno v únoru 2019.

5. Zhodnocení projektu

RA21 je sice stále u samého zrodu, ale i tak projekt hodnotím kladně. Úplným základem je snížení počtu přihlašovacích údajů a vylepšení soukromí uživatele, což, podle mě, většina lidí uvítá. Hodně velký význam by tohle zjednodušení přístupu k vědeckému materiálu mohlo mít především ve zdravotnictví, protože doktoři a sestry se potřebují vzdělávat neustále, a tak by jim tento projekt mohl usnadnit práci.

Také mě překvapilo, že Moravská zemská knihovna se RA21: Resource Access for 21st Century nepřímo účastní – pracuje na zapracování výsledků z projektu AARC (*The Authentication and Authorisation for Research and Collaboration*) do řešení v RA21. Jejich připomínky se kromě jiného týkají standardizace řešení pro *walk-in* čtenáře v prostředí federativní autentizace a řešení pro propojování identit s využitím národních (v případě ČR mojeID) a sociálních identit.

6. Zdroje

1. <https://ra21.org/>
2. <https://www.stm-assoc.org/about-stm/about-the-association/>
3. https://en.wikipedia.org/wiki/National_Information_Standards_Organization
4. <https://libraryconnect.elsevier.com/articles/ra21-explained-project-aims-revolutionize-access-library-content>
5. <https://www.niso.org/events/2018/11/ra21-resource-access-21st-century>
6. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2018/02/07/myth-busting-five-commonly-held-misconceptions-ra21/>
7. https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/vz_mzk_2017_vysoka_kvalita.pdf

7. Metadata v DC

<dc: title>Resource Access for the 21st Century</dc: title>

<dc: subject>RA21</dc: subject>

<dc: identifier><https://ra21.org/></dc: identifier>

<dc: creator>Hana Čechlovská</dc: creator>

<dc: description>Tato esej pojednává o projektu RA21: Resource Access for the 21st Century, jeho motivaci, průběhu, cílech a pilotních studiích.</dc: description>

<dc: date>2018-11-27</dc: date>

<dc: type>text</dc: type>

<dc:format>public</dc:format>

<dc:language>cz</dc:language>